

A Kúria a dr. Hegedűs Lajos ügyvéd (...) által képviselt felperesnek (...) a dr. Turi Attila ügyvéd (...) által képviselt I.rendű alperes (...), a dr. Csillag Gusztáv ügyvéd (...) által képviselt II.rendű alperes (...), a dr. Barbalics István ügyvéd (...) által képviselt III.rendű alperes (...) III. rendű és a ... jogtanácsos által képviselt ... IV. rendű alperes (...) ellen kártérítés megfizetése iránt a Somogy Megyei Bíróság előtt 21.P.20.001/2010. számon megindított, és a Pécsi Ítéltábla 2011. május 10-én Pf.II.20.510/2010/6. számon hozott jogerős ítéletével befejezett perében a III. rendű alperes 46. sorszámú felülvizsgálati kérelme folytán a 2012. április 26. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta és kihirdette az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi a III. rendű alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül 150.000 (Egyszázötvenezer) forint - az ÁFA-t is magában foglaló -, a IV. rendű alperesnek 10.000 (Tízezer) forint felülvizsgálati perköltséget fizessen meg.

A III. rendű alperes a saját felülvizsgálati perköltségét maga viseli.

I n d o k o l á s :

A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint az I. rendű alperes korábban foglalkozott hitel- és biztosításközvetítéssel, 2008. április 8. napján azonban a IV. rendű alperes termékeinek értékesítésére nem volt jogosult. 2008. április 8-án a II. rendű alperes egyéni vállalkozóként, független biztosításközvetítőként, míg a III. rendű alperes független biztosításközvetítői tevékenységet ellátó többes ügynökként tevékenykedett. A IV. rendű alperes befektetési és életbiztosítási terméke a ..., amely folyamatos díjas, befektetési egységekhez kötött életbiztosítás. A III. rendű és IV. rendű alperes között megbízási szerződés állt fenn, mely alapján a III. rendű alperes kizárólag a közvetített biztosítási szerződések előkészítésére volt

jogosult. A II. és III. rendű alperes között szintén megbízási szerződés állt fenn, melynek 5/11. pontja rendelkezett a II. rendű alperes kötelezettségeiről.

A felperes 2008. évben 11.000.000 forintot kívánt befektetni. Ismerőse, az I. rendű alperes a ... befektetési és életbiztosítási programot ajánlotta. Az I. rendű alperes a II. rendű alperestől kérte el és kapta meg a IV. rendű alperes ... biztosítási ajánlatcsomagját. A kitöltetlen ajánlatot a II. rendű alperes a III. rendű alperes közvetítőjeként aláírta. Az átvett ajánlatot az I. rendű alperes kitöltötte, a bankszámlaszám rovatába azonban nem a IV. rendű alperes, hanem a saját bankszámlaszámát írta be. Ily módon a felperes az I. rendű alperesnek utalta át a pénzüsszeget. Az utalás költsége 55.000 forint volt. A felperes utóbb meggyőződött arról, hogy a biztosítási szerződés nem jött létre. Az I. rendű alperes a cselekményét elismerte, a pénz visszafizetését írásban vállalta. A felperes vele szemben büntetőfeljelentést tett, a büntetőeljárás jelenleg is folyamatban van.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság az alpereseket egyetemlegesen kötelezze 11.055.000 forint és kamatai megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I., II. és III. rendű alperest, hogy egyetemlegesen fizessen meg a felperesnek 9.949.500 forintot és kamatait. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a II. és a III. rendű alperes között létrejött megbízási szerződés 5/11/1. - 5/11/4. pontjában szabályozott kötelezettségeit megszegve a II. rendű alperes annak ellenére adta át a kitöltetlen, de aláírásával ellátott ... ajánlatot az I. rendű alperesnek, hogy tisztában volt azzal, hogy az I. rendű alperes biztosításközvetítőként nem tevékenykedik, és vele sem ő, sem a III. rendű alperes nem áll szerződéses kapcsolatban. A II. rendű alperes e jogellenes magatartása tette lehetővé, hogy az I. rendű alperes a cselekményét végrehajthassa. A III. rendű alperes kártérítési felelősségét a Ptk. 350.§ (2) bekezdése szerint alkalmazandó 348.§ (1) bekezdése alapján állapította meg. A IV. rendű alperessel szemben a keresetet azért utasította el, mert a III. rendű alperes a Bit. [2003. évi LX. törvény] 45.§ b) pontja szerint független biztosításközvetítő többes ügynöknek minősült, akinek tevékenységéért a biztosító nem felel. A felperesnek a kár bekövetkeztében való közrehatása alapján kármegosztást alkalmazott a felperesre kedvezőbb 10-90% arányban.

A II. és III. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az első fokú ítéletet részben megváltoztatta, a II. rendű alperes marasztalását mellőzte és vele szemben a keresetet elutasította. Ezt meghaladóan az első fokú ítéletet fellebbezett részében helybenhagyta.

A II. rendű alperes magatartásának megítélését illetően

hangsúlyozta, hogy a II. rendű alperes szerződésszegését (a III. rendű alperessel kötött megbízási szerződés 5/11. és 5/13. pontjának megszegését) követte el. Gondatlan magatartásával lehetővé tette, hogy az I. rendű alperes a károkozó cselekményét megvalósíthassa. Ily módon az okozati összefüggés a II. rendű alperes felróható magatartása és a felperesnek okozott kár között fennáll. A Ptk. 348.§-a alkalmazásával mellőzte a II. rendű alperes marasztalását és a Ptk. 348.§ (1) bekezdése, 350.§ (2) bekezdése és a 344.§ (1) bekezdése alapján az I. és III. rendű alperes egyetemleges marasztalásáról rendelkezett.

A jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében a III. rendű alperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével az első fokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. A felperesnek az eljárás során tett nyilatkozatait idézve állította, hogy a felperes nem az I. rendű alperes, hanem az utóbbi tulajdonában álló ... közvetítésével kívánt szerződni. A közvetítő cég kötötte ki az átutalásos fizetési módot annak ellenére, hogy a biztosítási csomag a biztosító bankszámlaszámát tartalmazó csekket is tartalmazta. Az átutalás során a perben nem álló bank is megszegte a 21/2006. (XI.24.) MNB rendelet 19.§ (1) bekezdés a) pontjának rendelkezését, ezzel a bank teremtette meg a károkozás lehetőségét. A károkozásban a felperes nem körültekintő eljárása is közrehatott. A felperest megtévesztő módon a kárt nem az I. rendű alperes, hanem a ... és közvetetten a banki átutalást intéző alkalmazott okozta, amit a bíróság a peradatok alapján nem észlelt és ezért megalapozatlan döntést hozott. A II. rendű alperes magatartása nem illeszthető bele a szoros ok-okozati láncolatba. Az ezt megállapító jogerős ítélet sérti a Római Egyezmény első kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikkelyét is.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult. A felperes és az I. rendű alperes, illetve a ... közötti közvetítési jogviszony létrejöttére vonatkozóan a Ptk. 474.§ (3) bekezdésére és analóg módon az önálló kereskedelmi ügynöki szerződésről szóló 2000. évi CXVII. törvény 4.§-ára hivatkozott. Észrevételezte, hogy a Bt. szerepe a perben nem merült fel, az az eljárás tárgyát nem képezte. Álláspontja szerint az okozati összefüggés adott esetben fennállt. A II. rendű alperes a közvetítői jutalék megszerzése érdekében írta alá az ajánlatot, egyben az I. rendű alperest kioktatta az ajánlat kitöltéséről. A konkrét károkozást egyértelműen az aláírt ajánlati nyomtatvány II. rendű alperes által történt rendelkezésre bocsátása tette lehetővé. A III. rendű alperest is felelősség terheli, mert a nyomtatványcsomagot elszámolási kötelezettség és megfelelő ellenőrzés nélkül adta át a II. rendű alperesnek [PSZÁF 2008. évi ajánlása].

A II. rendű alperes bejelentette, hogy a felülvizsgálati kérelemre nem kíván észrevételt tenni. A IV. rendű alperes a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Pp. 275.§ (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A ... szerepe (esetleges kártérítő felelőssége) sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem merült fel, erre egyik fél sem hivatkozott. Az idézett jogszabályhelyből következően a felülvizsgálatnak csak olyan jogi álláspont vagy mulasztás szolgálhat alapjául, amely az eljárás korábbi szakaszaiban is a per tárgya volt. Ebből következően új védekezést, tényállási elemet a III. rendű alperes eredménnyel a felülvizsgálati eljárásban nem adhatott elő.

Nem volt figyelembe vehető a felülvizsgálati eljárásban a felperesnek az átutalást végző bank (dolgozójának) felelősségére utaló érvelése sem. Az átutalást teljesítő pénzüintézet esetleges felelőssége szintén nem volt sem az első-, sem a másodfokú eljárás tárgya. Ezért a pénzüintézet felelősségének vizsgálatára nem kerülhetett sor a felülvizsgálati eljárásban sem.

A II. rendű alperes a III. rendű alperes állandó jellegű megbízottjaként írta alá és adta át az ajánlatot a közvetítői tevékenységre nem jogosult I. rendű alperesnek. E felróható magatartásával teremtette meg a II. rendű alperes annak a lehetőségét, hogy az I. rendű alperes a felperest károsító cselekményt megvalósítsa. A II. rendű alperes felróható magatartása a károsodáshoz vezető okfolyamatban szükséges és lényeges szerepet játszott. A Ptk. 350.§ (2) bekezdése lehetőséget teremt a bíróság számára, hogy eltérjen a Ptk. 350.§ (1) bekezdésében foglalt felelősségi szabálytól abban az esetben, ha a megbízott a tevékenységét állandó jellegű, tartós megbízási jogviszony keretében végzi. A bíróság jogkörébe tartozott annak eldöntése, hogy a Ptk. 350.§ (1) bekezdését, vagy a Ptk. 348.§-át alkalmazza-e.

A jogerős ítéletben kifejtett indokok alapján helytállóan került sor a felülvizsgálati eljárásban sérelmezett jogszabályhely alkalmazására. Felülbírálatára - jogszabálysértés hiányában - a felülvizsgálati eljárásban nem kerülhetett sor [Pp. 270.§ (2) bekezdés].

A III. rendű alperes kártérítési felelősségét megalapozó II. rendű alperesi magatartás felróhatóságnak megítélése érdekében a felperes által hivatkozott PSZÁF ajánlás valóban nem sokkal a perbeli

károkozás után kelt. Nyilvánvaló azonban, hogy a biztosításközvetítési szakmában, a gyakorlatban már a károkozás idején ismert problémákat vetett fel és tett a visszaélések megelőzései érdekében ajánlásokat. Következésképpen az ajánlásban is ismertetett és helytelenített perbeli magatartás a II. rendű alperes részéről nem felelt meg az általános (szakmai) elvárhatóság mércéjének.

A Kúria a fentiek alapján a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270.§ (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban is irányadó Pp. 78.§-ának (1) bekezdése szerint kötelezte az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő III. rendű alperest a felperes javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján a ténylegesen végzett ügyvédi tevékenységgel arányosan megállapított - és a 4/A.§ (1) bekezdése szerint általános forgalmi adóval növelt összegű - ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére. Kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pernyertes IV. rendű alperes jogtanácsosi munkadíjának a megfizetésére is.

A III. rendű alperes pervesztessége folytán a felülvizsgálati eljárással összefüggő költségeit maga köteles viselni.

Budapest, 2012. április 26.

dr. Kiss Mária tanácselnök s.k., dr. Senyei György előadó bíró s.k., dr. Rédei Anna bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző